

UNIVERSITÄTS-
BIBLIOTHEK
PADERBORN

Universitätsbibliothek Paderborn

**B. Haymonis, Episcopi Ante DCCC. Circiter Annos
Halberstadensis, Historiae Ecclesiasticae, Sive De Rerum
Christianarum Memoria, Libri X**

Haimo <Halberstadensis>

Helmeſtadi[i], 1671

Cap. III. De ejus vita.

urn:nbn:de:hbz:466:1-10968

De Origene.

Hujus scilicet Origenis vitam, & actus, & dogmata, si quis vult plenius nosse, legat *Eusebium*, de quo hic transferimus. Qui de eo tanta & talia scribit, quanta & qualia non est dignum huic compendio inferere; maxime cum noverimus, prædictum Eusebium, à quibusdam ecclesiasticis viris aliquantulum notatum fuisse, quod nimius fuerit in laude Origenis. Illud vero de eo breviter enarrabimus, quod etiam orthodoxi quoque, & religiosi viri diffiteri non possunt.

CAP. III.

De ejus vita.

Origenes, Leonidis martyris filius, & ipse fere à pueritia voluntate martyr, & forsitan actu, nisi quia à matre, surripiente noctu vestes ejus, pia fraude præpeditus est, magnam à Deo & manifestam gratiam scientiæ consequitur, potens in Grammatica, & cæteris communibus literis, & in omni Philosophica eruditione apprime institutus. Maxime autem in lectione & doctrina divinorum voluminum, potentissimus illius temporis, & famosissimus indagator. Hic ergo, pro magna & incredibile scientiæ prærogativa, Doctor ecclesiæ apud Alexandriam à *Demetrio* istius loci Episcopo constituitur, cathedramque doctoris obtinet

ner tertius post *Pantenum* & *Clementem*; *cujus* & ipse extitit auditor. Vbi dum verbum Dei palam, tam viros quam foeminas instituens, docet, & occasionem omnis turpis maledicti vult infidelibus excludere, quaedam minus perfecti sensus exercet in proprio corpore, sed ferventis fidei, & nimiae castitatis opera. Nam cum ante omnia praeccepta Evangelica & voces Salvatoris observaret, & observari praeciperet, illud Evangelicum attendens; *quia sunt eunuchi, qui se castraverunt propter regnum Dei*; dominicam vocem re atque opere mox in semetipso aggreditur adimplere. Tunc igitur maxime dat operam doctrinae & praedicationi, quando adversarijs nulla derelicta est obrectandi suspicio. Tunc, ut Apostolus dicit, verbum Dei oportune praedicat, & importune, per diem & per noctem, publice & privatim, in abstinence plurima, in jejunijs indeficientibus, vigiliis pene jugibus, ita ut, si quando parum aliquid somni naturalis necessitas exigeret, hunc ille non super stratum, quo omnino nullo utebatur, sed super nudi soli dependeret superficiem. Fertur autem, quod ex eius auditorio plurimi de utroque sexu martyres effecti sunt. Extant ejus ingenii libri multi; inter quos in sacras Scripturas Commentarios edidit sane doctissimos. Item xxx. libros in partem quandam *Isaie* Prophetae commentatur: in *Ezechielem* quoque viginti & quinque libros, totidemque in *Cantica*

H

Canti-

Canticorum. Librum etiam *de Martyribus* ad *Ambrosium* scripsit, tanta & tam districta spiritus virtute, ut ejus sententiis, tanquam validissimis muris, multos ad martyrium stabiliret. Sunt & alia opuscula pene innumerabilia, quæ omnia in hoc compendio enumerare non est opus. Sed illud præclarum fertur de eo, quod nunquam permisit ea, quæ in ecclesiis differebat, à notariis excipi, nisi quando jam l. x. ætatis agens annum, multo usu & labore plurimum fiduciæ in verbo Dei acceperat. Iam scilicet, quando in eo erat vitæ gravitas, & maturitas ætatis, & multa experientiæ autoritas. Inter quæ eruditionum suarum studia ne illud quidem omisit *Origenes*, perscrutari & addiscere Hebrææ linguæ virtutem, ut cognosceret vel ea, quæ à *Iudæis* leguntur, qualia sint; vel cæterorum interpretum, qui præter lxx interpretati sunt, quanta esset eruditionis diversitas: Ita ut præter istas, quæ in usu sunt, *Aquila*; vel *Symmachii*, vel *Theodotionis*, invenerit etiam alias interpretationes, in absconditis & secretis latentes; in quibus nec nomina quædam interpretum reperit scripta. Dicit autem, quod aliam repererit in *Actiaco* littore, apud *Nicopolim*, aliam in *Hiericho*; atque alias in aliis locis. Sed & adversum hæreticos confutandos, tam viva voce, quam librorum discretis disputationibus, elaboravit. Nam & *Berillum*, *Bolstræ* urbis *Arabia* Episcopum, qui dicebat *Salvatorem nostrum neque existisse ante carnis*
nativi-

nativitatem, neque propriam habere divinitatis existentiam, sed hoc solum, quod paterna deitas in eo habitaret; disputando confutavit; & Celsum quendam, Epicureum Philosophum, qui contrarios libros fidei scripserat.

H A Y M O.

Vnde plurimum admirari non sufficio, quod vir tam illustris, tam aperte rebellans & obvians hæreticis, devolutus sit in notissimam hæresin & errorem, scilicet: quod Seraphin in Esaia Spiritum Sanctum exposuerit, & in alio loco de pœnitentia diaboli scripserit, & de absolutione reproborum post mille annos, & multa alia, quæ orthodoxæ fidei adversantur; maxime cum abstinentissimæ & castissimæ vitæ fuisse referatur, & tam præclaræ doctrinæ, tamque puri & lucidi sermonis.

H A Y M O.

Ego sane de eo, salva fide patrum dixerim, vel quod hæc omnino non scripserit, sed ab hæreticis, ob præclarum nomen ejus obfuscandum, maligne conficta sint & conscripta, & nomine suo prætitulata; vel, si scripsit, non statuit ex sententia, sed differuit ex opinione. Nam, ut ipse dicit, Philosophorum & hæreticorum dogmata didicerat, ne ad eos convincendos imparatior esset, si ignoraret, quæ apud ipsos erant. Et fortasse cum in aliquibus locis scribendo attingit eorū errores, calumniatus aliquis est, hoc à semetipso di-

H 2

xiste.

xisse. Quod si vero prædictas hæreses, ut placet quibusdam, ex sententia scripsit, valde compatiendum est tam eruditi pectoris viro, qui tantam nobis eruditionis copiam ministravit. Cujus vitia, si quæ sunt in scriptis, potest eorum, quæ fideliter scripsit, luminosus quidam ac cælestis splendor exsuperare. De quo & à patribus dictum est, quia *ubi bene scripsit, nemo melius*. Quod autem erratum est ab Origene, & contra orthodoxam fidem aliquid descriptum, opinor hoc ei accidisse, quod nimio lectionis studio Philosophos est amplexus. Attigerat enim, & omnino affectus fuerat, secreta *Platonis & Pythagoræ, Zenonisque Stoici, & Cerinthi* volumina, cæterorumque Philosophorū. Et fortasse, quia nimis est immoratus, & diutius ebibit de calice Babylonis inaurato, quodammodo coactus est de ejus fæce in sacram scripturam aliquid effundere. Ex quo valde & vigilanter cavendum est ecclesiasticis viris, ne nimis Philosophicis institutis dent operam, ne forte, cum inebriati fuerint inanibus poculis, & tumidis assertionibus inflati, difficilius retracto pede ad humilitatem Christi revocentur, & tardius fidei nostræ acquiescant, quandoquidem edocti sunt contraria. Nec hoc dicendo artium lectores damnamus, vel artes; nam & ipsæ non inutiliter leguntur, ad profundas quæstiones enodandas, & pertractandas rationes. Quippe ipsa est domina artium, & ei cæteræ ut pedissequæ famulantur. Verum quosdam
Scho-

Scholasticos non mediocriter reprehendimus, qui libris gentilium tam familiariter adhærent, & totos se immergunt, ut totum pene in eis suæ cursum eruditionis consumant. Quam honestius erat ecclesiasticæ intendere disciplinæ! quam rectius & facilius Sacræ Scripturæ libros addiscere! Quibus legendis si darent operam, paucioribus certe temporis spatiis totam in se Bibliam transfunderent, quam omnes illas frivolas, & penè inutiles scientiolas, quibus occupantur. Sed ecce dum nimis Origeni intendimus, & ejus occasione hunc facimus excursum, contra legem compendii, pene cæterorum, qui per idem tempus fuerunt, & verbo & exemplo juverunt ecclesiam, obliti sumus. Vnde nunc ad narrationis ordinem revertamur. Severus regnat annis xix.

CAP. IV.

De Alexandro, Episcopo Hierosolymorum.

Itaque, Severo Imperatore xix. annis functo imperio, & tunc tradito filio ejus, Alexander quidam, de quo ante memoravimus, confessionis titulo satis clarus, Hierosolymorum Ecclesiæ subrogatur Episcopus; cum forte, ex gente Cappodocum, ubi erat præclaræ urbis Episcopus, Hierosolymam orandi gratia advenisset, & omnibus divino oraculo innotuisset, tali voce cœlitus emissa; *Suscipite Episcopum, qui vobis à Deo destinatus est!* Captus ergo, non sinitur ad proprium Episcopatum reverti, sed ibidem residere cogitur;